

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

A közös agrárpolitika reformja: szót kér a civil társadalom!

58/2012. sz. véleményében az EGSZB megismétli azt az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz és az Európai Bizottsághoz intézett felhívását, hogy őrizték meg a **KAP költségvetésének stabilitását** – legalább a jelenlegi költségvetési időszakra jellemző mértékben.

Az EGSZB üdvözi a különböző tagállamok között a gazdáknak kifizetett támogatások mértéke tekintetében meglévő különbségek megszüntetésére irányuló törekvést. **A pénzügyi források tagállamok közötti újraelosztása** szempontjából a jövőbeli KAP fő vonásainak a kiegyensúlyozottnak, az igazságosnak és a gyakorlatiasságnak kell lennie, szem előtt tartva, hogy az EU mezőgazdasága igen sokrétű és változatos.

Néhány tagállamban továbbá, ahol kifizetések még mindig a múltbeli referenciaértékeken alapulnak, nehézséget fog okozni a nemzeti keretösszegek közötti konvergenciának a **belső konvergencia** melletti megvalósítása. Ezekben az esetekben a belső konvergenciához rugalmasságra, hosszabb átmeneti időszakra és a változások fokozatosságára lesz szükség az időszak folyamán.

Az EGSZB támogat egy, a közvetlen kifizetések **maximalizálása** révén történő fokozatos csökkentést, és – akárcsak korábbi véleményeiben – továbbra is sürgeti az Európai Bizottságot, hogy olyan végrehajtási módszert fogadjon el, amely figyelembe veszi a szövetkezetekből és mezőgazdasági termelői szervezetekből összetevődő vállalkozói szféra sajátosságait.

Az EGSZB támogatja azt a döntést, hogy a mezőgazdasági **kistermelők** részére egyszerűsített támogatási rendszert vezetnének be, kétségei vannak azonban afelől, hogy az Európai Bizottság által javasolt támogatási összegek elegendőek a mezőgazdasági kisvállalkozások fejlesztésének előmozdítására.

Az EGSZB, miközben nagyon is tisztában van az **aktív mezőgazdasági termelő fogalmának meghatározásával** járó nehézségekkel, javasolja, hogy egy ilyen meghatározásban a követelmények közé vegyék be a mezőgazdasági termékek előállítását és forgalmazását, valamint a társadalmilag hasznos közjavak és közszolgáltatások létrehozását.

Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy a **fiatal gazdálkodói réteg** létrehozását az Unió egyik vidékfejlesztési prioritásának kell tekinteni, részben a vidékfejlesztési programokon belüli tematikus alprogramok végrehajtása révén. Az EGSZB szintén rendkívül pozitívnak tartja azt a javaslatot, hogy a tagállamok az I. pillér keretében jövedelemtámogatást vezessenek be a mezőgazdasági tevékenységet megkezdő fiatal gazdák számára.

Az I. pillérben szereplő „kizöldítési elem” arra szolgál, hogy erősebb és jobban látható kapcsolatot teremtsen a közvetlen kifizetések és a gazdálkodás által megtermelt környezeti közjavak között. Az EGSZB úgy véli, hogy fenn kell tartani ennek a rendszernek az egyszerűségét, és a rendszernek biztosítania kell, hogy EU-szerte minden gazdálkodónál jelentkezzenek környezeti eredmények.

Az EGSZB már rámutatott arra, hogy a **biodiverzitás megőrzése** rendkívül lényeges feladat, amely nemcsak etikai és morális kötelezettséget jelent, hanem hosszú távon stratégiai jelentőséggel is bír. A gyorsabb és hatékonyabb fellépés szükségességét elegendő gazdasági érv is alátámasztja.

Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy biztosítani kell, hogy ne lehessen teljesen figyelmen kívül hagyni bizonyos **II. pillérhez** tartozó alapelveket. Ezért fontos az az alapelv, hogy a források 25%-át környezetvédelmi és éghajlatvédelmi intézkedésekre fordítsák. Legalább a LEADER-elv esetében is elő kellene írni egy minimummértéket.

Az európai bizottsági javaslat egyik nagyon pozitív eleme az **európai innovációs partnerségek** bevezetése.

Az EGSZB úgy véli, hogy a II. pillérnek tükröznie kell, hogy az Unió déli régióiban milyen nagy probléma az **aszály**, a talajerózió és az elsivatagosodás, ezért külön intézkedés kidolgozását javasolja e kérdés kezelésére. Egyúttal figyelembe kell azonban venni azokat a többletköltségeket is, amelyek az EU északi tagállamaiban a mezőgazdaságban hasznosított területek vízmentesítésével kapcsolatban jelentkeznek.

Figyelembe véve a mezőgazdasági tevékenységeket akadályozó súlyos körülményeket a hegyvidéki és a szigeti régiókban, az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság ne csak a kevésbé fejlett régiókra, hanem a hegyvidéki és a szigeti régiókra is terjessze ki a 85%-os társfinanszírozási arányt. A **hátrányos területeken** belül az ún. „egyéb területek” javasolt újrameghatározása átdolgozásra szorul.

A tagállamok a vidékfejlesztési politikájuk megerősítése érdekében lehetőséget kapnak arra, hogy a vidékfejlesztési keretükbe a közvetlen kifizetési keretből **csoportosítsanak át összegeket**. Ugyanakkor azoknak a tagállamoknak, ahol a közvetlen támogatás szintje alacsonyabb az európai átlag 90%-ánál, meg kell engedni, hogy a vidékfejlesztési keretből a közvetlen kifizetési keretbe csoportosítsanak át összegeket. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság 5%-ról emelje 10%-ra a II. pillérből az I. pillérbe való átcsoportosítás rugalmasságát.

Az elmúlt években tapasztalt szélsőséges áringadozások felvetik a hatékonyabb piacirányítási eszközök szükségességét. A Szerződés értelmében a KAP egyik célja a **piac stabilizálása**. Fontos, hogy stabilak legyenek a piacok. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy az erős áringadozások elkerülése végett sokkal ambiciózusabb piaci eszköztárra lenne szükség.

Mivel a 27 tagú EU-ban mindössze 15 üzletlánc uralja már az élelmiszerpiac 77%-át, erőfeszítéseket kell tenni a kereskedelmi kínálatnak a **nagy áruházláncok piaci erejével** szembeni kiegyensúlyozása érdekében. Meg kellene vizsgálni, elegendő-e a versenyjog a piaci erőfölény kialakulásának megelőzésére és a kétes szerződési gyakorlatok megakadályozására.

A jobb piaci hozam érdekében feltétlenül meg kell erősíteni a mezőgazdasági termelők és szervezeteik pozícióját az élelmiszer-ellátási láncban. Rendkívül fontos az is, hogy az uniós versenyszabályokat kiigazítsák annak érdekében, hogy a termelői szervezetek és szövetkezetek megerősíthessék piaci pozíciójukat. A mezőgazdasági termelők termelési láncokon belüli tárgyalási pozícióinak erősítése érdekében az EGSZB véleménye szerint meg kell teremteni a feltételeket a közvetlenül a mezőgazdasági termelők által kezelt, **rövid ellátási láncok** kialakításához.

Úgy véli, hogy ezek a **kockázatkezelő** eszközök várhatóan elősegítik a jövedelemingadozások és a piaci instabilitás mérséklését. A biztosítási termékek megerősítése és a befektetési alapok létrehozása minden bizonnyal segítené a termelőket abban, hogy megbirkózzanak az árak nagyobb volatilitásával, az új állati és növényi betegségek növekvő veszélyével és az egyre gyakoribbá váló kedvezőtlen időjárási feltételekkel.

Annak érdekében, hogy az **Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap** fellépése a lehető legnagyobb hatást érje el, az EGSZB szerint az alapot nem szabadna az európai mezőgazdaság támogatására használni.

Az EGSZB szerint a KAP-nak kiemelten támogatnia kell a fogyasztókkal való szövetségek létrehozását, az egész értékláncre, illetve életciklusra kiterjedő, részletes tájékoztatást nyújtva az egyes élelmiszerek előállításáról. **A fogyasztónak egyértelműen nyomon kell tudnia követni** a termékeket, mivel ő lehet a fenntarthatóbb, környezetbarát és jobb munkahelyeket teremtő európai agrárium egyik legfőbb szövetségese.